

IRIS

Καλύτερη κατάρτιση για καλύτερη συμμετοχή στην αγορά εργασίας

Της Ελένης Χρυσίνα

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα για να εξασφαλίσει στις γυναίκες της Ενωμένης Ευρώπης πρόσβαση σ' όλα τα είδη και σ' όλα τα επίπεδα εργασίας δημιούργησε το πρόγραμμα IRIS.

Το IRIS (με το ελληνικό όνομα της μυθολογίας μας, που θυμίζει την πτερωτή αγγελιοφόρο του Δία) είναι ένα δίκτυο προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης γυναικών με στόχο να συνδέσει τις γυναίκες της Ε. Ευρώπης μεταξύ τους. Το πρόγραμμα IRIS ξεκίνησε το Δεκέμβριο του 1988 από τον κ. Μ. MARIN, αντιπρόεδρο της Επιτροπής (Commission) της ΕΟΚ, αρμόδιο για την απασχόληση, τα κοινωνικά θέματα και την εκπαίδευση.

Για τις γυναίκες της Ενωμένης Ευρώπης οι προκλήσεις που έχουν ν' αντιμετωπίσουν στον επαγγελματικό τομέα στη νέα δεκαετία είναι: Η επιτάχυνση της τεχνολογικής δημογραφικής εξέλιξης, όσο και οι διαρθρωτικές μεταβολές που θα επιφέρουν στην αγορά εργασίας.

Από δημογραφικής πλευράς η μείωση της γεννητικότητας και συνεπώς η έμφαση της έλλειψης ειδικευμένου εργατικού δυναμικού στον ορίζοντα του 2000, υποδεικνύει, ότι η συμμετοχή των γυναικών στην οικονομική δραστηριότητα θα είναι απαραίτητη, αλλά με ικανοποιητικά επίπεδα ειδίκευσης.

Αυτό είναι μια ευκαιρία που οι γυναίκες θα πρέπει να εκμεταλλευτούν για ν' αναγνωρισθεί ο πλούτος του τεράστιου ανθρώπινου δυναμικού τους.

Με τις **διορθωτικές** μεταβολές στην αγορά εργασίας του μέλλοντος θα παρουσιασθούν άμεσες επιπτώσεις στη γυναικεία απασχόληση. Γιατί από τη μια μεριά θα υπάρχει προσφορά ειδικευμένων απασχολήσεων, αλλά θα είναι πολύ λίγο προσιτή σε άνεργες γυναίκες, γιατί τα προσόντα τους θα είναι πολύ χαμηλά, εφόσον ήδη έχουν αποκλεισθεί από την αγορά εργασίας για πολύ μεγάλο διάστημα. Από την άλλη πλευρά, η απασχόληση με χαμηλή ειδίκευση, θα είναι μειωμένης ζήτησης, ένεκα της αύξησης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με σύγχρονο τεχνολογικό εξοπλισμό. Μη λησμονούμε ότι μέσα σ' αυτά τα πλαίσια συγκεντρώνεται το γυναικείο εργατικό δυναμικό.

Έχει διαπιστωθεί σ' αυτά τα τελευταία χρόνια, ότι έχει αυξηθεί η συμμετοχή γυναικών στην αγορά εργασίας, όμως αυτή η συμμετοχή συνοδεύεται από αβέβαιη απασχόληση και χαμηλή ειδίκευση (ζητούν ευκαιριακές απασχολήσεις, περιθωριακές,

εργασία στο σπίτι κ.τ.λ.). Όπως π.χ. στον τομέα των υπηρεσιών, όπου το εργατικό δυναμικό αντιπροσωπεύεται κατά 70% από γυναίκες και είναι κατά το μεγαλύτερο ποσοστό ανειδίκευτο. Για να είναι έτοιμες οι γυναίκες ν' αντιμετωπίσουν τις προτιμήσεις για μια πολιτική ισότητας ευκαιριών, χρειάζεται ν' αναπτυχθούν ειδικές δραστηριότητες επαγγελματικής κατάρτισης, για την προώθηση της γυναίκας στην επαγγελματική απασχόληση. Οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει ν' αποσκοπούν σε δύο ουσιαστικούς στόχους: Την αξιοποίηση του γυναικείου δυναμικού στα πλαίσια της καλύτερης διαχείρισης των ανθρωπίνων πόρων και την ένταξη των γυναικών στην κανονική εργασία.

Γι' αυτό η Ευρωπαϊκή Κοινότητα καλεί τα κράτη μέλη της να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους που έχουν επιβληθεί για την ενίσχυση της επαγγελματικής και κοινωνικής θέσης της γυναίκας, με την οδηγία 297 του 1976.

Οι δράσεις που προτείνονται από την Ε.Ο.Κ. στα κράτη μέλη της περιλαμβάνουν κυρίως:

— Την ένταξη της επαγγελματικής κατάρτισης γυναικών σε εθνικές δομές και σε μια ευρύτερη διαδικασία συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων π.χ. (κρατικοί υπεύθυνοι για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, κοινωνικοί εταίροι κ.λπ.).

— Την ενίσχυση των υπηρεσιών προσανατολισμού κατάρτισης και τοποθέτησης. Αλλά για ν' αντιμετωπισθούν αυτά χρειάζεται ειδικευμένο προσωπικό για τα ειδικά προβλήματα που αφορούν τις γυναίκες.

— Την εφαρμογή ειδικών μέτρων για να ευνοηθεί η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών.

— Την ενθάρρυνση αυξημένης συμμετοχής των νέων κοριτσιών στα συστήματα

βασικής επαγγελματικής κατάρτισης, που λειτουργούν έξω από το γενικό εκπαιδευτικό σύστημα.

— Την προώθηση για την συμμετοχή των γυναικών στην συνεχή κατάρτιση.

— Τη δημιουργία ειδικών μαθημάτων που απευθύνονται σε ορισμένες κατηγορίες γυναικών και κυρίως σ' αυτές με μειωμένη επαγγελματική ειδίκευση, όσο και σ' εκείνες που επανεντάσσονται στην αγορά εργασίας μετά από διακοπή κάποιου επαγγέλματος που ήδη γνώριζαν.

Το πρόγραμμα IRIS έχει αυτόν τον βασικό στόχο, να παροτρύνει τα κράτη μέλη για ν' αναλάβουν ειδικές δραστηριότητες για να υποστηρίξουν ποσοτικά και ποιοτικά το επαγγελματικό και κοινωνικό επίπεδο των γυναικών της Ενωμένης Ευρώπης.

Η Επιτροπή της Ε.Ο.Κ. υπεύθυνη για το IRIS ενθαρρύνει τα κράτη μέλη της, με σχέδια για να διευκολύνουν τον εμπλουτισμό της κοινοτικής αγοράς εργασίας με γυναίκες που έχουν ήδη προσόντα ή με γυναίκες που έχουν ανάγκη να τ' αποκτήσουν.

Το IRIS, έχει σκοπό και στόχο ν' αναπτυχθεί μια συνολική στρατηγική επαγγελματικής κατάρτισης για τις γυναίκες και των 12 χωρών σε κοινοτικό επίπεδο.

Σ' όλα τα κράτη της Ε.Ο.Κ. έχουν ορισθεί συντονιστές του προγράμματος IRIS και αποτελούνται από μία/ένα εκπρόσωπο του κρατικού οργανισμού κατάρτισης, και κρατικών μηχανισμών επιτροπών για την ισότητα.

Στην Ελλάδα, δύο κρατικοί φορείς, η Γενική Γραμματεία Ισότητας και ο Ο.Α.Ε.Δ. αποτελούν την εθνική αντιπροσωπεία της Ελλάδας στο Δίκτυο IRIS.

Οι φορείς αυτοί είναι επιφορτισμένοι με το συντονισμό των δραστηριοτήτων του δικτύου IRIS έως το 1992.

Δραστηριότητες του δικτύου IRIS στα κράτη μέλη της ΕΟΚ

Το δίκτυο IRIS σε κάθε χώρα έχει υποχρέωση: Να οργανώνει σεμινάρια εθνικά, υπερεθνικά, τοπικά.

Να οργανώνει επισκέψεις για ανταλλαγή απόψεων επί των διαφόρων σχεδίων.

Να δημιουργεί μία Τράπεζα δεδομένων για τα συστήματα επαγγελματικής κατάρτισης σε κάθε κράτος μέλος.

Να δημοσιεύει τακτικά ενημερωτικά δελτία καθώς και απολογισμούς των εμπειριών που έχουν αποκτηθεί στο διά-

στημα λειτουργίας του σχεδίου IRIS.

Να δημοσιεύει καταλόγους των σχεδίων των προγραμμάτων IRIS, για να πληροφορούνται φορείς και το κυριότερο γυναίκες και κορίτσια για τα επαγγελματικά προβλήματά τους.

Οι φορείς κάθε κράτους μέλους, που ασχολούνται με το IRIS, έχουν υποχρέωση στο τέλος του 1990, να ενημερώνουν την Επιτροπή της Ε.Ο.Κ. για τα μέτρα που έλαβαν για την εξάπλωση του IRIS και για τα

προγράμματα που δημιούργησαν ιδιαίτερη έμφαση το πρόγραμμα IRIS της Ε.Ο.Κ. δίνει στα εθνικά και υπερεθνικά σεμινάρια γιατί χρησιμεύουν: α) στην εντόπιση των θεμάτων και των εθνικών και κοινοτικών προβλημάτων. β) Στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των εργοδοτών, των συνδικάτων, και αυτών γενικώς που παίρνουν τις αποφάσεις για τις ανάγκες των γυναικών στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Σεμινάρια IRIS μέχρι το 1991

Εκπαιδευτικά σεμινάρια IRIS που έγιναν και θα γίνουν σε διάφορες χώρες με τα εξής θέματα είναι:

1989: Σεμινάρια που έγιναν την ίδια χρονιά στην Ισπανία, Ιταλία, Πορτογαλία και Ελλάδα είχαν το ίδιο θέμα: **Η Επαγγελματική εκπαίδευση στο Αγροτικό Περιβάλλον.**

Στην Ελλάδα το σεμινάριο έγινε στην Αθήνα το Νοέμβριο του 1989, υπό την αιγίδα της Επιτροπής της Ε.Ο.Κ., από το Κέντρο Μελετών για τις Ευρωπαϊκές Γυναίκες (Crew) σε συνεργασία με το Γραφείο Ισότητας των Ευκαιριών του Εθνικού Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού δυναμικού και την Γενική Γραμματεία Ισότητας.

Θέματα που συζητήθηκαν ήταν:

Οι γυναίκες και η εργασία στα κράτη μέλη της Ν. Ευρώπης.

— Οι γυναίκες του αγροτικού κόσμου - Κατάρτιση για αγρότισσες - οι αγρότισσες της Ν. Ευρώπης.

— Γυναίκες στην Επιχείρηση - Προώθηση των γυναικών σε νέα επαγγέλματα - Η κατάρτιση εγγυητής της ισότητας - Γυναίκες με περιορισμένα προσόντα και αβέβαιη κατάσταση.

— Χρηματοδότηση της επαγγελματικής κατάρτισης - Ο ρόλος των συνδικάτων και των εργοδοτών - Οργάνωση της κατάρτισης.

1990: Για το 1990 το δίκτυο IRIS έχει οργανώσει τα εξής σεμινάρια που έγιναν και θα γίνουν: στην Ολλανδία - Γαλλία - Λουξεμβούργο - Βέλγιο. Με θέμα: **Η Ε-**

παγγελματική Εκπαίδευση στην επιχείρηση.

1991: Το 1991 είναι προγραμματισμένα να γίνουν άλλα τέσσερα σεμινάρια στην Ιρλανδία - Γερμανία - Ενωμένο Βασίλειο - Δανία, με θέμα: **Η Εκπαίδευση με Νέες Τεχνολογίες.**

Στο Σεμινάριο της Αθήνας συμμετείχαν: Ισπανίδες, Πορτογαλλίδες, Βελγίδες, Ιρλανδές, Ιταλίδες, Γερμανίδες, Ελληνίδες, μέλη του Ευρωπαϊκού Προγράμματος IRIS, είτε σαν ομιλήτριες είτε σαν παρατηρητές.

Επίσης έλαβαν μέρος αντιπρόσωποι Υπουργείων, Πανεπιστημίων, Δήμων, ΕΟΜΕΧ, Συνδικαλ. Οργανώσεων και πολλών Γυναικείων Οργανώσεων.

Το Σύνδεσμο για τα Δικαιώματα της Γυναίκας εκπροσώπησαν η κ. Τέρψη Λαμπρινού και η κ. Ελένη Χρυσίνα.

Τα προγράμματα IRIS που οργανώθηκαν στην Ελλάδα το 1988 ήταν:

1) Από το Υπουργείο Γεωργίας με θέμα: Κατάρτιση στον Αγροτουρισμό. Χρηματοδοτήθηκε από τα Μεσογειακά Οικονομικά Προγράμματα της Ε.Ο.Κ. (ΜΟΠ).

2) Από τον ΕΟΜΕΧ με θέμα: Κατάρτιση Συμβούλων στο Σχεδιασμό για Γυναικείους Συνεταιρισμούς. Χρηματοδότηση Ευρωπαϊκή/Εθνική.

3) Από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας με θέμα: Κατάρτιση Γυναικών στην προστασία και στη δημιουργία ψηφιδωτών. Χρηματοδότηση Ευρωπ. Κοινωνικό Ταμείο.

4) Από τη ΧΕΝ με θέμα: Κοινωνική Έ-

νταξη Προσφύγων Γυναικών. Αυτοχρηματοδότηση.

5) Από το Δημοτικό Κέντρο Έρευνας και Μελετών Δημαρχείου Βόλου με θέμα: Κατάρτιση για ειδικευμένες Γυναίκες Νηπιαγωγούς. Χρηματοδότηση Τοπική/Ευρωπαϊκή (Ε.Κ.Τ.).

Στην πρόκληση του 1992, το IRIS παρουσιάζεται με μια ιδιαίτερη πρωτοβουλία για τις γυναίκες της Ευρώπης, σε βαθμό που οικονομικές και κοινωνικές δυνάμεις να μπορούν να συμβάλλουν στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς. Όλα αυτά όμως απαιτούν ν' αποκτήσει η αγορά εργασίας μια πλήρη συνείδηση της ανάγκης να χρησιμοποιηθούν όσο είναι δυνατόν καλύτερα, όλοι οι ανθρωπίνι πόροι της Κοινότητας, δίχως διάκριση φύλου.

Για να μπορεί κάθε πολίτης γυναίκα ή άντρας να ζει καλύτερα μέσα στον Ευρωπαϊκό χώρο, κάθε γυναίκα που θέλει να εργασθεί και να σταδιοδρομήσει σφείλει να καταρτισθεί για να έχει καλύτερο μέλλον.

Περισσότερες πληροφορίες για το IRIS στον:

— Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού Θράκης 8. Τραχώνες Αττικής. Τηλ. 9942810.

— Γενική Γραμματεία Ισότητας, Μουσαίου 2. Πλάκα. Τηλ. 3215622.

— Unité IRIS (Μονάδα IRIS), CREW Centre for Research on European Women (Κέντρο Ερευνών για τις γυναίκες της Ευρώπης). STEVIN 38 - Βρυξέλλες 1040, Τηλ. 02/2305158.